

UNIDADE 5: RENACEMENTO. O QUATTROCENTO.

ESQUEMAS

- Presentámosche a continuación unha serie de esquemas-resumo -prestando atención ás cronoloxías, características xerais, obras principais e autores do Quattrocento en Italia:
  1. Renacemento. Características xerais
  2. Quattrocento.
  3. Quattrocento. Pintura.

1. RENACEMENTO CARACTERÍSTICAS XERAIS

Cronoloxía		Características xerais	Obras	Autores
1º período: Quattrocento (1400-1500) 2º período: Cinquecento (1500-1520) 3º período: Manierismo (1520-1600)	Definición: Movemento xurdido en Florencia, con aportacións flamencas e difundido noutras cidades-estado italianas	Antropocentrismo, en oposición ao teocentrismo medieval Recuperación da antigüidade Imitación da natureza Colaboración entre mecenas e artistas Exaltación por parte do artista da súa propia individualidade		
1250-1450	Precedentes italianos	Figuras sólidas, inspiradas na escultura grecorromana	<i>Púlpito do baptisterio de Pisa</i>	Nicola Pisano
		Introdución da paisaxe e dos encadres arquitectónicos Monumentalidade escultórica	Frescos da <i>Capela Scrovegni</i> de Padua	Giotto
	Prmitivismo flamenco	Perfeccionamento do óleo sobre táboa Potenciación do realismo visual Grande detallismo e minuciosidade, derivada das ilustracións dos Libros de Horas do Gótico Internacional Temáticas relixiosas e retratos con doantes	<i>Políptico de San Bavón de Gante</i>	Jan Van Eyck
			<i>Compromiso dos Arnolfini</i> <i>Virxe do chanceler Rollin</i> <i>Descendemento</i>	Jan Van Eyck Jan Van Eyck Van der Weyden
	Humanismo	Renovación cultural inspirada no estudo das “humanidades” Potenciación da análise filolóxica dos textos da antigüidade Coleccionismo de obxectos antigos e restauración de ruínas		

2. QUATTROCENTO

Cronoloxía		Características xerais	Obras	Autores
1400-1500	Arquitectura	Restablecemento da morfoloxía clásica Espazo unitario Materiais preferidos: pedra, ladrillo e mármore Aparello regularizado nos paramentos, con almofadillados rústicos e doutros tipos Arco de medio punto Ordes clásicas Cubertas planas ou abovedadas, con uso de bóvedas de canón e cúpulas Reforzamento da estrutura do edificio sobre a decoración Tipoloxías: igrexas e palazzos	<i>Cúpula de Santa María dei Fiori</i> <i>Basílica de San Lorenzo</i> <i>Basílica de Santo Spirito</i> <i>Capela Pazzi</i> <i>Palazzo Pitti</i> <i>Palazzo Rucellai</i> <i>San Andrés de Mantua</i> <i>Templo malatestiano de Rímini</i>	Brunelleschi Alberti
	Escultura	Interese polo corpo humano Imitación da natureza Exaltación da beleza Relevo sciacchiato Uso da perspectiva lineal e marcos arquitectónicos nos relevos Potenciación do retrato e do sartego	<i>Portas do Paraíso</i> (do baptisterio de Florencia) <i>David</i> <i>Gattamelata</i> <i>Magdalena penitente</i> <i>Xudit e Holofernes</i> <i>Dama do ramillete</i> <i>Colleoni</i> <i>Hércules e Anteo</i>	Ghiberti Donatello Verrocchio Pollaiuolo

3. QUATTROCENTO . PINTURA

Cronoloxía	Características xerais	Obras	Autores
Primeira xeración (1400-1435)	Uso da perspectiva xeométrica ou lineal Reprodución do volume con corporeidade, imitando á escultura Estudo da natureza e da paisaxe Luz homoxénea Predominio da liña sobre a cor Herdanzas góticas Elegancia decorativa e cores vivas	<i>Decoración da Capela Brancacci</i> <i>Trinidad de Santa Maria Novella</i> <i>Monumento ecuestre de John Hawkwood</i> <i>Última Cea</i> <i>Anunciación</i> <i>Adoración dos Reis Magos</i>	Masaccio Paolo Ucello Andrea del Castagno Fra Angelico Benozzo Gozzoli
Segunda xeración (1435-1465)	Uso da perspectiva xeométrica ou lineal Reprodución do volume con corporeidade, imitando á escultura Estudo da natureza e da paisaxe Luz clara e homoxénea Predominio da liña sobre a cor Certa influencia da pintura flamenca Vontade de reconstrución arqueolóxica Xurde a escola veneciana	<i>Bautismo de Cristo</i> <i>Flaxelación de Cristo</i> <i>Soño de Constantino</i> <i>Díptico dos duques de Urbino</i> <i>Cristo morto sostido por un anxo</i> <i>San Sebastián</i> <i>Cristo morto</i> <i>Cámara dos esposos</i> <i>Tránsito da Virxe</i> <i>Cristo sostido pola Madonna e San Xoan</i>	Piero della Francesca Antonello da Messina Andrea Mantegna Giovanni Bellini
Terceira xeración (1465-1500)	Delicadeza expresiva Presentación das figuras como baixorrelevos, desentendéndose case da perspectiva Minimización de contrastes de luz e sombra Predominio de liñas sinuosas Temática neoplatónica Interese polo retrato de perfil Composicións simétricas e equilibradas Uso da perspectiva lineal Cores sobrias	<i>A Primavera</i> <i>Palas e o Centauro</i> <i>Virxe do Magnificat</i> <i>Nacemento de Venus</i> <i>Retrato de Giovanna Tornabuoni</i> <i>Entrega das chaves a San Pedro</i>	Botticelli Ghirlandaio Perugino

